



## Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης της Γρίπης Εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020)

Δραστηριότητα: **πολύ υψηλή** ↑↑↑

Τάση: **ανοδική** ↗

Η επιτήρηση της γρίπης για την περίοδο 2019 – 2020 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα ξεκίνησε την εβδομάδα 40/2019 (30 Σεπτεμβρίου – 06 Οκτωβρίου 2019) και θα ολοκληρωθεί την εβδομάδα 20/2020 (11–17 Μαΐου 2020).

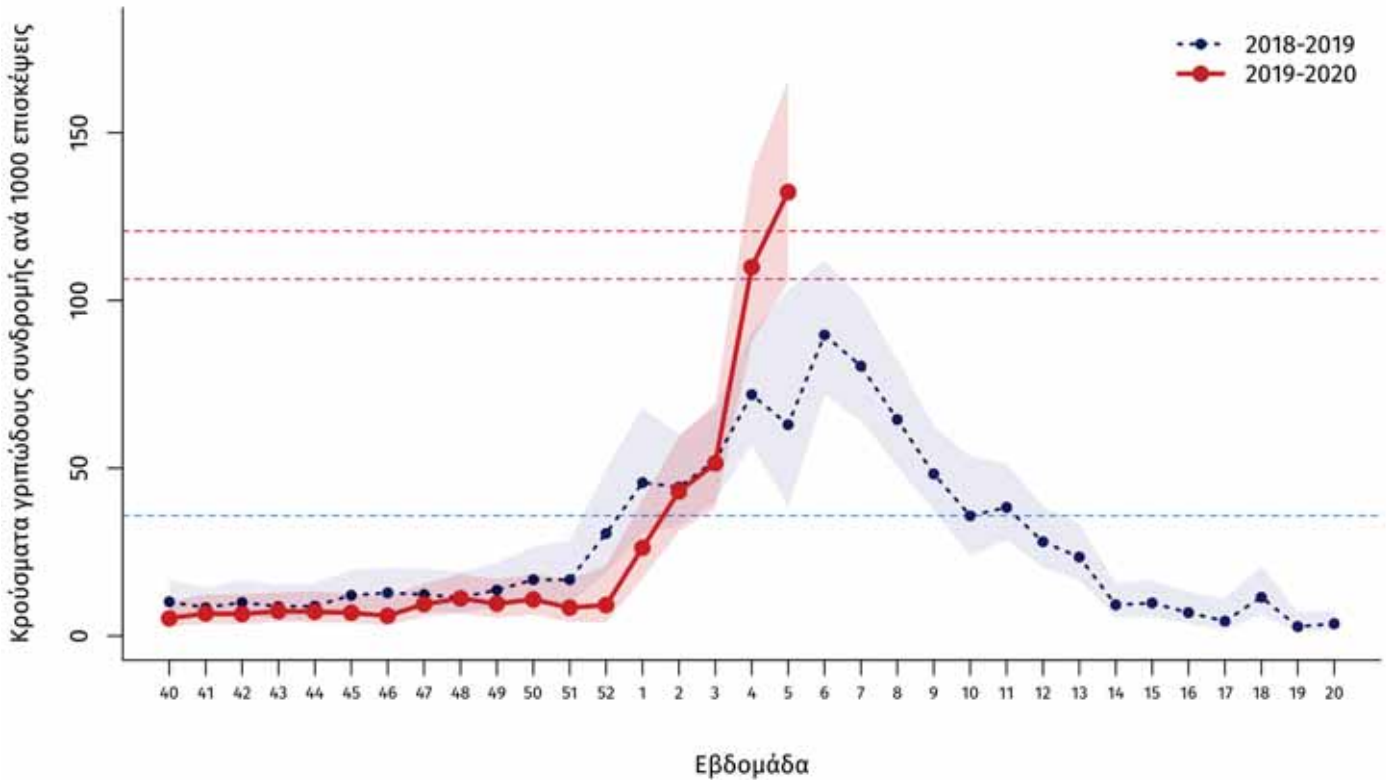
Στην παρούσα έκθεση, γίνεται εβδομαδιαία ανακεφαλαίωση των επιδημιολογικών δεδομένων στη χώρα μας, για την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020).

- Κατά την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020) οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν περαιτέρω αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 4/2020 (Διάγραμμα 1 και 2).
- Κατά την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020) στα δύο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.), στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α και στο Εργαστήριο Κλινικής Ιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 327 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 165 (50,5%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 141 (85,5%) ήταν τύπου Α και τα 24 (14,5%) ήταν τύπου Β. Τα 113 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 79 (69,9%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 34 (30,1%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 3).
- Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020) καταγράφηκαν 151 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης. Από αυτά, τα 136 νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ. (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4). Από το σύνολο των ασθενών αυτών, μόνο 55 (36,4%) είχαν εμβολιαστεί για τη γρίπη. Το ίδιο χρονικό διάστημα καταγράφηκαν συνολικά 38 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Οι 27 θάνατοι αφορούσαν σε ασθενείς με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και 11 σε ασθενείς χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5).
- **Με βάση τα ανωτέρω, βρισκόμαστε σε περίοδο πολύ υψηλής δραστηριότητας της γρίπης στην Ελλάδα. Συν-επικρατούν οι υπότυποι Α(Η1Ν1)rdm09 και Α(Η3Ν2). Τονίζεται η σημασία του αντιγριπικού εμβολιασμού ως ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης από τη γρίπη.**

### Α. Κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020), οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν περαιτέρω αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 4/2020, ιδιαίτερα στις μικρότερες ηλικίες (Διάγραμμα 1 και 2).

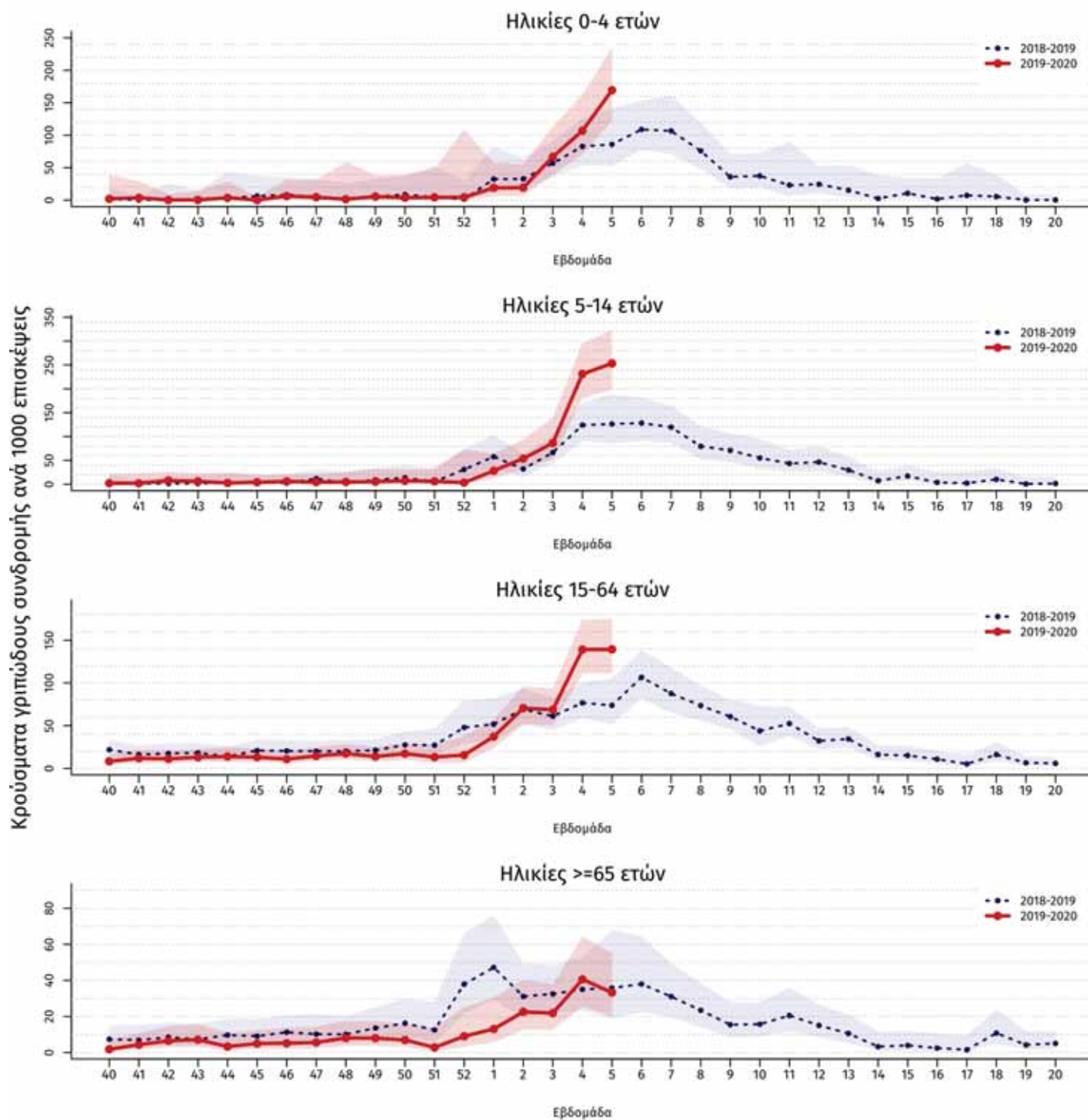
**Διάγραμμα 1: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2018-2019, 2019-2020.**



Σημείωση 1: Ο αριθμός κρουσμάτων ανά 1.000 επισκέψεις εκτιμάται με στάθμιση ως προς τον μόνιμο πληθυσμό της χώρας κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και αστικότητα (ΕΣΥΕ, απογραφή 2011). Η σκιασμένη περιοχή αντιπροσωπεύει τα 95% όρια εμπιστοσύνης των εκτιμήσεων. Οι οριζόντιες γραμμές αποτελούν κατώφλια που διακρίνουν την δραστηριότητα της γρίπης σε τέσσερις κατηγορίες: χαμηλή, αυξημένη, υψηλή και πολύ υψηλή.

Σημείωση 2: Προσωρινά στοιχεία. **Επισημαίνεται ότι μπορεί να υπάρξουν μικρές τροποποιήσεις της καμπύλης**, δεδομένου ότι συνεχίζεται η αποστολή δεδομένων από τα δίκτυα sentinel και μετά την έκδοση της παρούσας έκθεσης.

**Διάγραμμα 2: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα, ανά ηλικιακή ομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2018-2019, 2019-2020.**



### **Πηγή των πληροφοριών για το κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης**

Τα στοιχεία των διαγραμμάτων 1 και 2 προέρχονται από το Σύστημα Παρατηρητών Νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Sentinel), το οποίο την περίοδο 2014-2015 αναδιοργανώθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α) 2007-2013. Συγκεκριμένα τα στοιχεία προέρχονται από το δίκτυο των ιδιωτών ιατρών, το δίκτυο ιατρών Κέντρων Υγείας και το δίκτυο ιατρών Μονάδων Υγείας Π.Ε.Δ.Υ (πρώην Μονάδες Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ). Μέσω του Συστήματος Sentinel καταγράφεται δειγματοληπτικά η εξέλιξη της συχνότητας ορισμένων νοσημάτων με βάση κλινικές διαγνώσεις. Σε αυτά περιλαμβάνεται και η γρίπη ή καλύτερα, οι κλινικές εκδηλώσεις που είναι συμβατές με γρίπη (γριπώδης συνδρομή).

Το σύστημα sentinel, μέσω της αναδιοργάνωσης του, προσαρμόστηκε στις πληθυσμιακές αλλαγές και τις θεσμικές μεταβολές στην οργάνωση της Π.Φ.Υ στη χώρα τα τελευταία έτη και εναρμονίστηκε με επικαιροποιημένα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα-οδηγίες. Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε ότι λόγω αλλαγών στις λειτουργικές παραμέτρους του Συστήματος Sentinel στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του από την περίοδο 2014-2015, τα δεδομένα του δικτύου δεν θεωρούνται άμεσα συγκρίσιμα με αυτά των παρελθόντων ετών.

Με βάση τα αποτελέσματα του συστήματος sentinel, και λαμβάνοντας υπόψη και τα εργαστηριακά δεδομένα, η δραστηριότητα της γρίπης προσδιορίζεται ως χαμηλή, αυξημένη (σε σχέση με τα προεπιδημικά και μετεπιδημικά επίπεδα), υψηλή ή πολύ υψηλή (σε σύγκριση με τα συνήθη επιδημικά επίπεδα των προηγούμενων ετών).

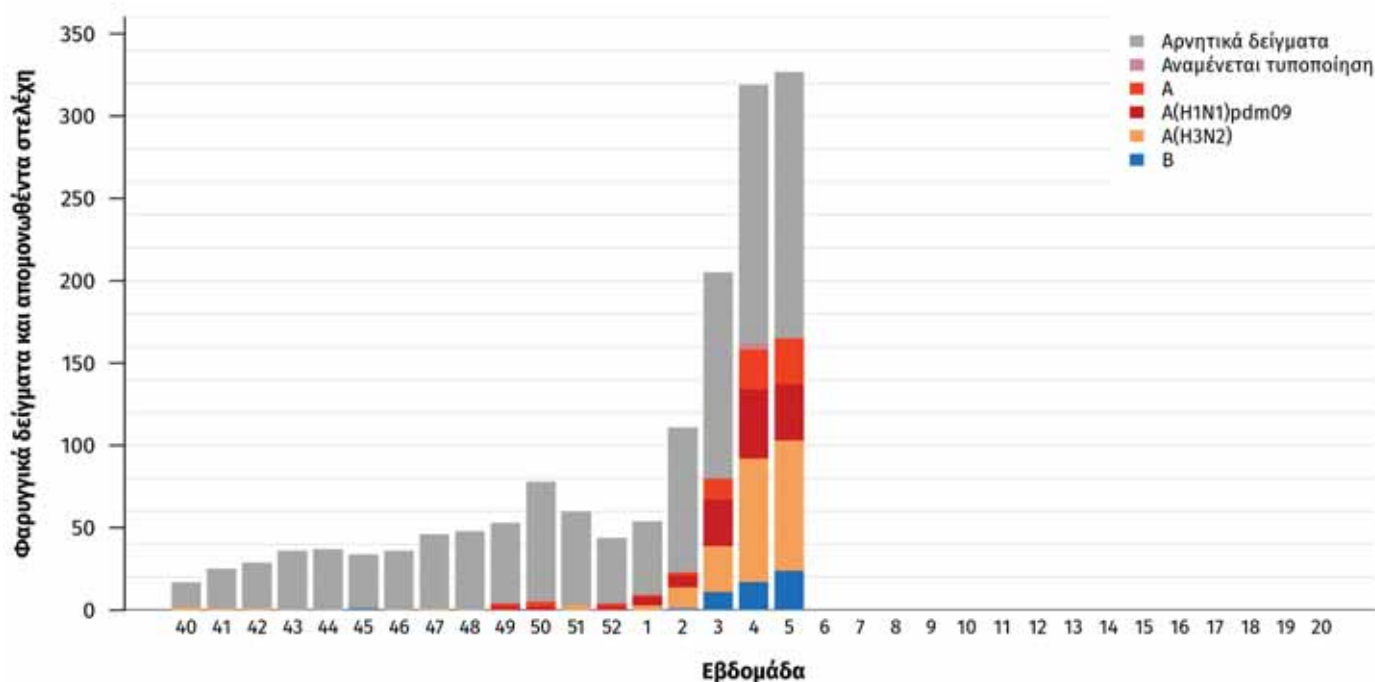
Κατά την εβδομάδα 5/2020 ο αριθμός των συμμετεχόντων ιατρών που απέστειλε κλινικά δεδομένα ανήλθε στους 149 και οι επισκέψεις για κάθε αιτία που αντιστοιχούν στους ιατρούς που δήλωσαν, ανήλθαν στις 14.441 στο σύνολο της χώρας.

## Β. Εργαστηριακό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020) στα δύο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.), στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α και στο Εργαστήριο Κλινικής Ιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, συνολικά ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης 327 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 165 (50,5%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 141 (85,5%) ήταν τύπου Α και τα 24 (14,5%) ήταν τύπου Β. Τα 113 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 79 (69,9%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 34 (30,1%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 3).

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 5/2020 έχουν ελεγχθεί συνολικά 1559 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 461 (29,6%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και ειδικότερα τα 407 (88,3%) ήταν τύπου Α και τα 54 (11,7%) τύπου Β. Τα 328 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 206 (62,8%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 122 (37,2%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09.

**Διάγραμμα 3: Συνολικός αριθμός φαρυγγικών δειγμάτων και απομονωθέντων στελεχών ιού γρίπης στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης. Σύνολο χώρας, περίοδος γρίπης 2019 - 2020.**



### **Γ. Επιτήρηση σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης με ή χωρίς νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ)**

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 5/2020, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 151 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης, εκ των οποίων τα 136 νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4).

Όσον αφορά στα **κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ**: Πρόκειται για 80 άνδρες και 56 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 0 έως 96 έτη, μέση ηλικία 57 έτη και διάμεση 63,5 έτη. Τα 128 (94,1%) από τα προαναφερθέντα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α και τα 8 (5,9%) στον ιό γρίπης τύπου Β. Τα 95 από τα στελέχη τύπου Α που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 55 (57,9%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 40 (42,1%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 4).

Τα 117 (86%) από τα 136 προαναφερθέντα σοβαρά κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 50 (42,7%).

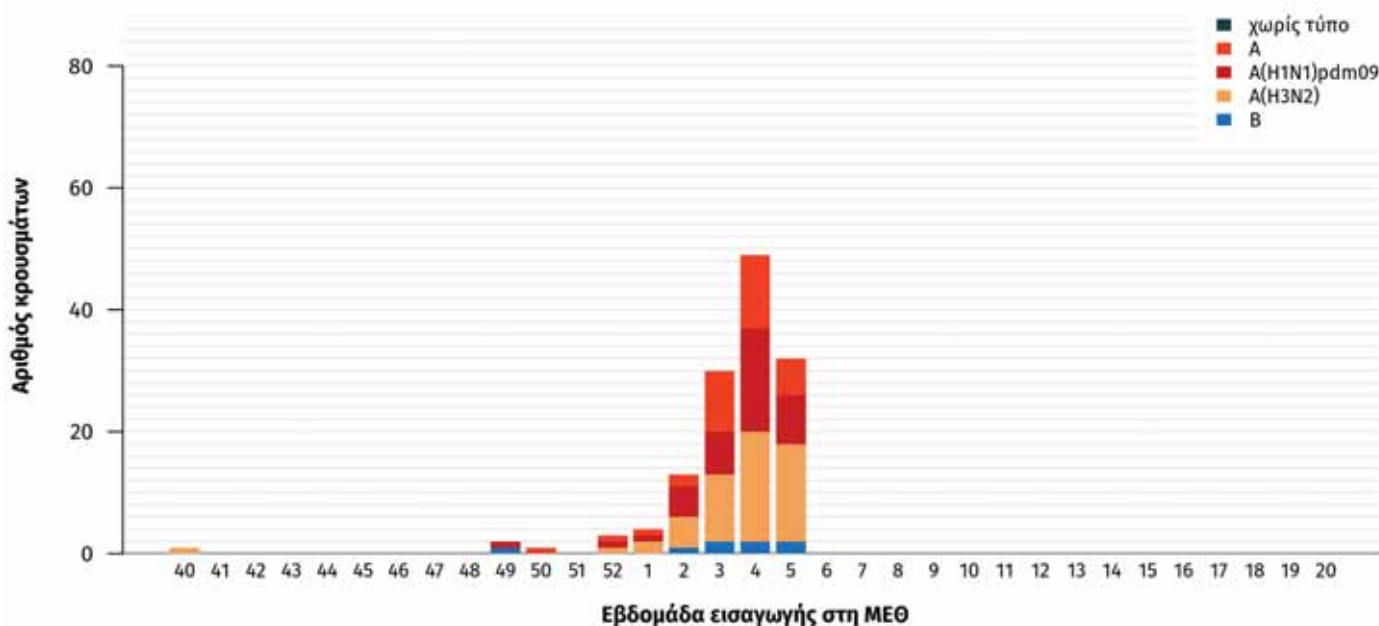
Όσον αφορά στα **κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ**: Πρόκειται για 7 άνδρες και 8 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 49 έως 91 έτη, μέση ηλικία 74,1 έτη και διάμεση 78 έτη. Όλα τα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α. Τα 4 από τα στελέχη τύπου Α που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 2 (50%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 2 (50%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09. Τα 13 (86,7%) από τα 15 προαναφερθέντα σοβαρά κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 5 (38,5%).

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 5/2020 στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 38 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη, εκ των οποίων οι 27 αφορούν σε κρούσματα που χρειάστηκαν νοσηλεία στη Μ.Ε.Θ και 11 σε κρούσματα που δεν νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5). Πρόκειται για 17 άνδρες και 21 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 4 έως 91 έτη, μέση ηλικία 68,3 έτη και διάμεση 75 έτη. Από τα 34 (89,5%) κρούσματα απομονώθηκε ιός γρίπης τύπου Α και από τα 4 (10,5%) ιός γρίπης τύπου Β. Τα 15 στελέχη γρίπης τύπου Α που απομονώθηκαν από τα προαναφερθέντα κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 4 (26,7%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 και τα 11 (73,3%) στον υπότυπο Α(Η3Ν2). Τα 36 (94,7%) από τα 38 προαναφερθέντα κρούσματα ανήκαν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 14 (38,9%).

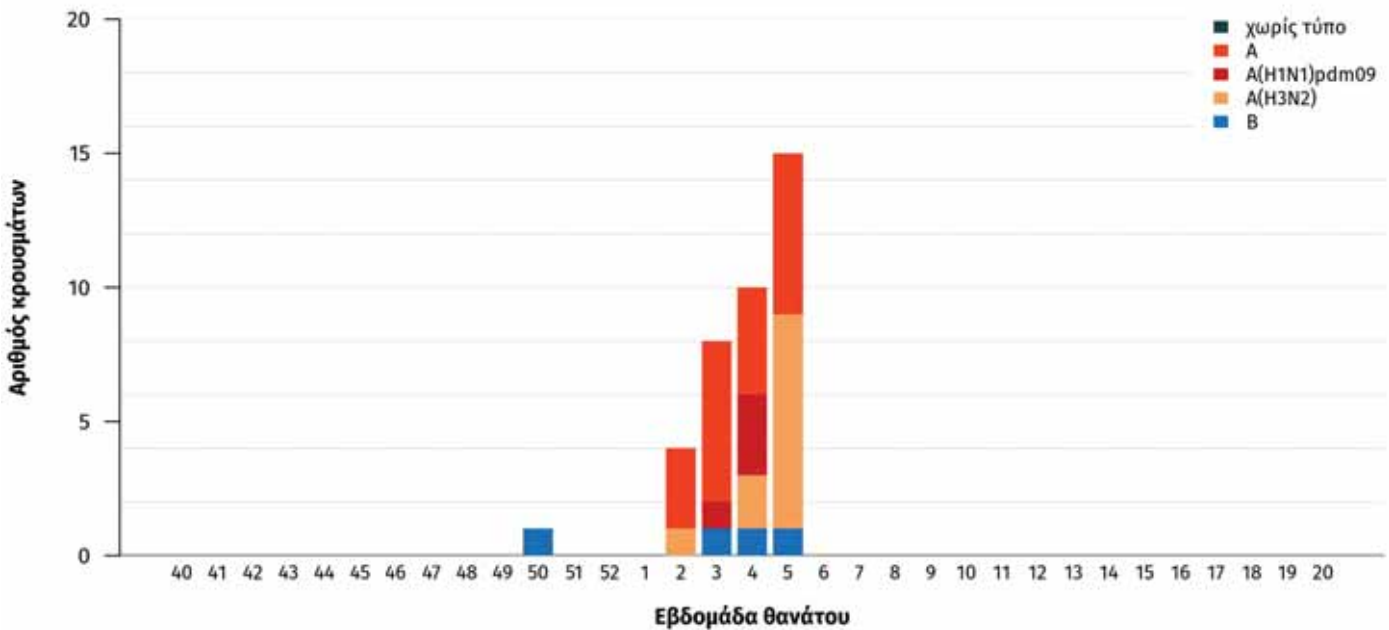
**Πίνακας 1:** Περιστατικά με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και θάνατοι (σε Μ.Ε.Θ & εκτός Μ.Ε.Θ) από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020).

Νέα κρούσματα σε Μ.Ε.Θ. που δηλώθηκαν την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020)	32
<b>Σύνολο νοσηλευθέντων σε Μ.Ε.Θ. έως 02/02/2020</b>	<b>136</b>
Νέοι θάνατοι που δηλώθηκαν την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020)	15
<b>Συνολικός αριθμός θανάτων έως 02/02/2020</b>	<b>38</b>

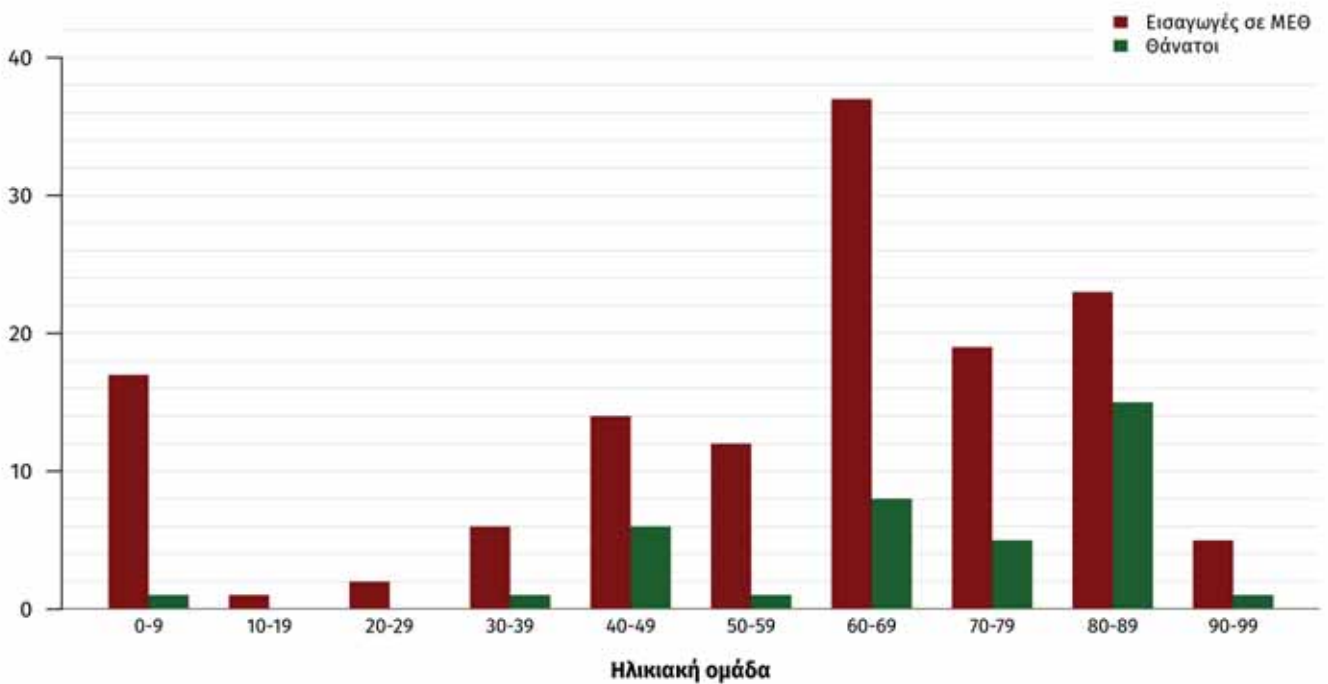
**Διάγραμμα 4:** Αριθμός εισαγωγών σε Μ.Ε.Θ. ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020). Συνολικός αριθμός δηλωθέντων κρουσμάτων έως και την εβδομάδα 5/2020: 136



**Διάγραμμα 5: Αριθμός θανάτων (σε Μ.Ε.Θ. & εκτός Μ.Ε.Θ) ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020). Συνολικός αριθμός θανάτων έως και την εβδομάδα 5/2020: 38**



**Διάγραμμα 6: Ηλικιακή κατανομή εισαχθέντων σε Μ.Ε.Θ. με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη και ασθενών που κατέληξαν σε Μ.Ε.Θ ή εκτός Μ.Ε.Θ. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020).**



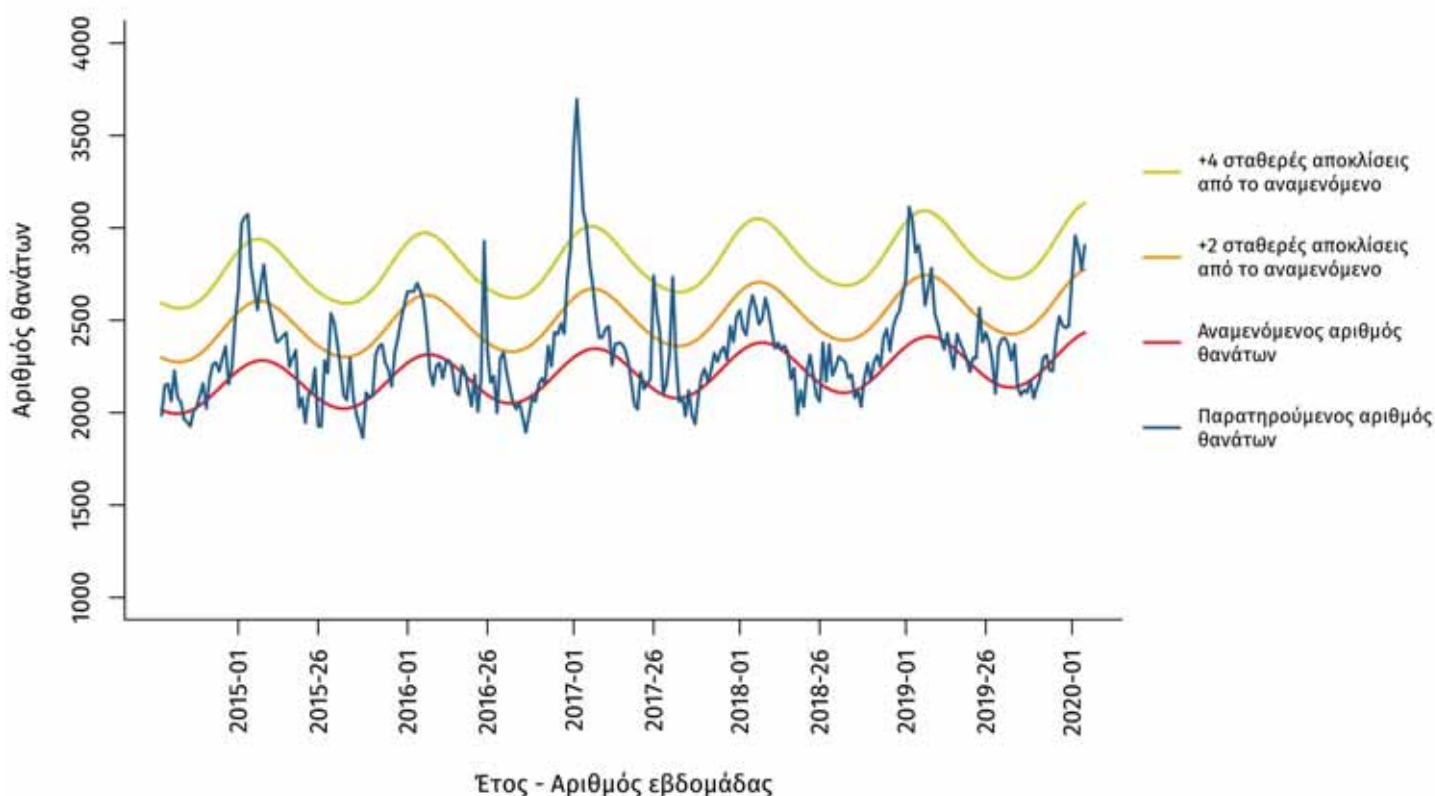


#### Δ. Σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας

Παρουσιάζονται εδώ τα κύρια ευρήματα από την επιδημιολογική επιτήρηση της θνησιμότητας στην Ελλάδα, με επικέντρωση στην έγκαιρη ανίχνευση θνησιμότητας που υπερβαίνει την αναμενόμενη (excess mortality).

Κατά την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020), η θνησιμότητα στην Ελλάδα από όλες τις αιτίες παρουσίασε αύξηση, στους 2.940 θανάτους ή +2,7 σταθερές αποκλίσεις (SD) πάνω από το αναμενόμενο για την εποχή (Διάγραμμα 7). Μεγάλο μέρος αυτής της αύξησης εκτιμάται ότι οφείλεται στη γρίπη. Παρόμοιες αυξήσεις στη θνησιμότητα έχουν παρατηρηθεί και σε προηγούμενα έτη, ιδιαίτερα σε περιόδους με επικράτηση του ιού γρίπης Α(Η3Ν2).

**Διάγραμμα 7: Παρατηρούμενος και αναμενόμενος αριθμός θανάτων κατά εβδομάδα στις περιοχές της Ελλάδας που μετέχουν στο σύστημα επιτήρησης. Εβδομάδα 20/2013 έως εβδομάδα 5/2020.**



Σημειώσεις:

1. Ο παρατηρούμενος αριθμός θανάτων των τελευταίων 4 εβδομάδων διορθώνεται λαμβάνοντας υπόψη την υπολογιζόμενη χρονική καθυστέρηση στις δηλώσεις θανάτων και αναπροσαρμόζεται κάθε εβδομάδα με βάση τα νέα δεδομένα.

### **Πηγή πληροφοριών για το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες**

Η καταγραφή των θανάτων γίνεται από τα Ληξιαρχεία των δήμων της χώρας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και αφορά τους θανάτους που δηλώθηκαν κατά την εβδομάδα αναφοράς.

Τα δεδομένα αφορούν το σύνολο της χώρας, και προέρχονται από το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων (ΠΣ ΛΗΠ) που λειτουργεί από το Μάιο του 2013 στη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης & ΗΕΣ της Γεν. Δ/σης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΕΟΔΥ έχει οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ως διαπιστευμένος φορέας.

Το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες εφαρμόζεται στο πλαίσιο του προγράμματος European Mortality Monitoring (Euro-MOMO), στο οποίο συμμετέχουν και άλλες 21 ευρωπαϊκές χώρες. Το συντονισμό του προγράμματος στην Ελλάδα έχει το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΕΟΔΥ.

### **Ε. Η δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη**

Στην ιστοσελίδα <http://flunewseurope.org/> μπορείτε να βρείτε αναλυτικά τις τελευταίες πληροφορίες που συλλέγονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και τον Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με τη δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη.

Κατά την εβδομάδα 04/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020), από τις 48 χώρες που δήλωσαν στοιχεία οι 11 ανέφεραν πολύ χαμηλή δραστηριότητα της γρίπης, 21 ανέφεραν χαμηλή και 16 ανέφεραν αυξημένη δραστηριότητα.

---

*Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την εβδομάδα 5/2020 (27 Ιανουαρίου – 02 Φεβρουαρίου 2020) και δηλώθηκαν στον ΕΟΔΥ μέχρι την 06 Φεβρουαρίου 2020, ώρα 13:00.*